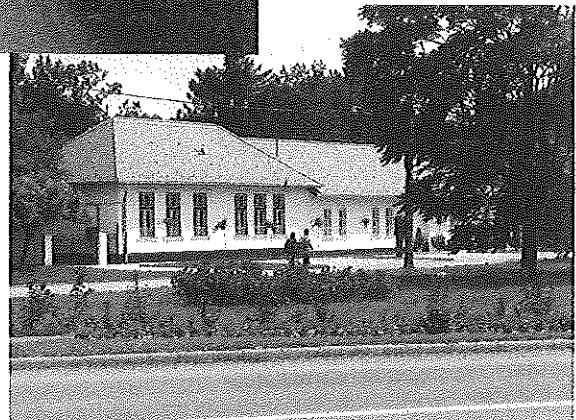
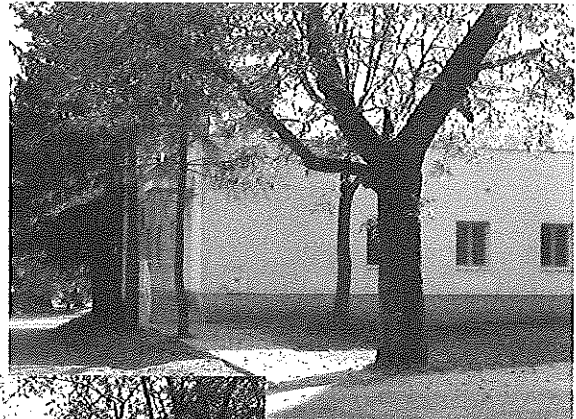

Beszámoló a Körösladányi Általános Művelődési Központ tevékenységéről

Körösladány, 2017. október 13.

A Körösladányi Általános Művelődési Központ (*Körösladányi ÁMK*), legutóbb egy éve számolt be tevékenységéről Körösladány Város Önkormányzata Képviselő-testületének, így e beszámoló az azóta eltelt időszak munkáját tartalmazza.

Intézményünk az önkormányzat döntése alapján 2012. július 1-én jött létre, mely jelenleg az alábbi intézmény-egységekből áll:

- **Körösladányi ÁMK Bölcsődéje,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Arany János út 7.
Intézményegység-vezető: Nagy Enikő
- **Körösladányi ÁMK „Zöldág” Napközi Otthonos Óvodája,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Arany János út 7.
Intézményegység-vezető: Kardosné Bödök Júlia
- **Körösladányi ÁMK Konyha,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Wenckheim út 6/4.
Élelmezésvezető: Barna Ferencné
- **Körösladányi ÁMK Dr. Asztalos Miklós Művelődési Ház,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Petőfi tér 2.
- **Körösladányi ÁMK Könyvtára,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Petőfi tér 3.
- **Körösladányi ÁMK Helytörténeti Gyűjtemények Háza,**
Az intézmény-egység székhelye: 5516 Körösladány, Petőfi tér 5.

Az intézmény székhelye 5516. Körösladány, Petőfi tér 2.

Az intézmény típusa többcélú intézmény, működési területe Körösladány Város közigazgatási területe.

Az intézmény jogállása önálló jogi személy, részben önálló gazdálkodási jogkörű önkormányzati költségvetési szerv, mint ilyen jogokat szerezhet, és kötelezettségeket vállalhat.

Az ÁMK igazgatója: Sipos Imre

Az intézmény létszáma	45 fő.
- Óvoda - bölcsőde dolgozói létszám	28 fő.
- Konyha dolgozói létszám	12 fő.
- Művelődési ház dolgozói létszáma	3 fő.
- Könyvtár dolgozói létszáma	2 fő.
- Helytörténeti Gyűjtemények Háza.	

A Körösladányi Általános Művelődési Központ „Zöldág” Napközi Otthonos Óvodája és a Körösladányi ÁMK Bölcsődéje ez év júniusában számolt be tevékenységéről az önkormányzatnak, ezért e beszámoló az ő munkájukat nem tartalmazza.

Intézményünk egységeinek épületei vagy újonnan épültek (óvoda, bölcsőde), vagy azokon az elmúlt években végeztek jelentős felújításokat. (Kivétel a Helytörténeti Gyűjtemények Háza, melyet annak átadása évében, 2003-ban újítottak fel.)

Az új óvoda- és bölcsőde épülete már annak átadásakor funkcionális és tárgyi feltételrendszerét tekintve is a megye egyik kiemelkedő létesítménye volt, melyeken azóta is számos, részben pályázatoknak, részben az önkormányzati támogatásoknak köszönhetően jelentős fejlesztések történtek. Ugyanez mondható el a napközi otthonos konyháról, mely az általános iskola felújításakor újult meg, de annak fejlesztése ma is folyamatos. A művelődési ház épülete, majd a szabadtéri színpad és a sörkert is jelentős mértékben megújult. A városi könyvtár önkormányzati saját erőből történt felújítása után a korábbiakhoz képest lényegesen jobb feltételek mellett működik.

Körösladányi ÁMK Konyhája

Konyhánkban a 12 fő dolgozó közül 1 fő élelmezésvezető, 1 fő főszakács, 3 fő szakács, 6 fő konyhalány, 1 fő takarító. Az ellátottak továbbra is a bölcsődések, az óvodások, az iskoláskorú gyerekek, és ezen intézményekhez tartozó felnőttek és vendégétkezők, továbbá a településünkön működő két idősek otthonának lakói, valamint a Körösladányi Egyesült Szociális Intézményhez (KESZI) tartozó szociális étkezők. A KESZI lakói egész napos ellátásban részesülnek, míg a református idős otthon lakói az ebédet, továbbá a hízóvágások utáni reggelit igénylik. A tavaszi, nyári, őszi és téli szünetekben az előbbi korcsoportokból ellátjuk a szociális étkezőket, alkalmanként az Erzsébet tábor, az egyházi tábor és az erdei iskola részvevőit. A diétás étkeztetést továbbra is a Szeghalom Város Önkormányzat Intézmény Működtető Központjának Tildy utcai konyhája biztosítja számukra. Speciális étkezőink száma 9 fő. Alapfeladatunkon túl különböző közösségi és családi rendezvények megrendezéséhez ételkészítést vállalunk.

2016. augusztus 01., és 2017. július 31. között készített ételadagok kimutatása:

reggeli	24.793 adag,
tízórai	75.058 adag,
ebéd	174.974 adag,
uzsonna	74.120 adag,
vacsora	9.218 adag.

Konyhánk nagyon jól felszerelt, a kor igényeinek megfelelő. Az önkormányzattól a tárgyi feltételek biztosítottak. A közelmúltban kaptunk a munkánk könnyítését szolgáló új mosogatógépet, robotgépet, gurulós hokedlit, különböző edényeket, burgonya koptatót, gőzüstöt, raktári polcokat. A fejlesztésekért ezennel is köszönetet mondunk.

Ez év április 1-től térítési díjemelésről határozott a képviselő-testület. A bölcsődében, óvodában és az iskolában átlagosan 9 %-kal emelkedett az étkezési díj. Óvoda, bölcsőde 340-362,- Ft + áfa, napközi 372-400,- Ft+ áfa, menza 260-280,-Ft+áfa. A két idősothonban és az intézmények alkalmazottjainak, vendégétkezőinek egyaránt emelkedett a térítési díja. Az ételkészítés éves alakulását forintban és százalékban a beszállítási statisztikai melléklet tartalmazza. Körösladány Város Önkormányzat START munkaprogramja keretében megtermelt zöldségek (*burgonya, vöröshagyma, paradicsom, paprika, tök, zöldbab, zöldborsó, zöldhagyma, retek,*) továbbá a tojás kedvező áraival nagyban hozzájárulnak az alapanyag költségeink csökkentéséhez. A sertéshízalással is nagy segítséget biztosítanak konyhánk friss hússal való ellátásához, illetve a kedvező átadási árral.

Körösladányi ÁMK Könyvtára

(Beszámoló a Városi Könyvtár 2017. szeptember 30-ig végzett éves munkájáról.)

A magyar kulturális rendszer egyik fontos eleme a könyvtár, melynek legfontosabb feladata az információhoz való szabad hozzáférés biztosítása. Kiemelt feladata a kulturális alapellátás, a kultúrával való találkozás lehetőségének megteremtése, közösségfejlesztő funkciójának erősítése. A könyvtárak egyre több lehetőséget kínálnak a közösségi életben való részvételre.

Működési körülményeink:

Tárgyi feltételek

A 2014-ben felújított könyvtár tetszetős külsővel, szép, új, szigetelt ablakokkal és korszerű fűtéssel áll a látogatók rendelkezésére. Belső tereinek kialakítása hangulatos, nyugodt környezetet biztosít az elmélyülésre. A könyvespolcok egy része megfelelő, de vannak olyan könyvállványok, melyek már elhasználódtak. A raktár berendezése nem felel meg funkciójának, annak berendezései elavultak. Keressük a pályázatokat azok cseréjére.

A könyvtár villamos hálózata elavult, terhelhetősége gyenge, a termek világítása nem megfelelő. Ez főleg az olvasórészeknél jelent gondot.

Az épület akadálymentesítése még nem valósult meg, a mosdók szellőztetése nem megoldott.

Technikai feltételek

A Szirén integrált könyvtári rendszer biztosítja a könyvtár állományának számítógépes nyilvántartását. Ennek köszönhetően interneten megtekinthető katalógusunk és az érdeklődők tájékozódhatnak kínálatunkról.

Jelentős az igény fénymásoló szolgáltatásunkra. Hátránya, hogy csak fekete-fehér nyomtatást végez, pedig jelentős igény lenne a színes nyomtatásra. Probléma, hogy csak a személyzet munkagépeiről lehet nyomtatni. Szükségünk lenne új számítógépekre, mert a látogatóink rendelkezésére álló gépek elavultak, nem felelnek meg az elvárásoknak. *(A megoldás érdekében több alkalommal is*

pályázatunk, sajnos sikertelenül.) Szkenelési lehetőségünk nincs, holott igény lenne rá. Szolgáltatásainkat ebben az irányban is szeretnénk bővíteni.

Szervezeti változások

Intézményünkben 2016. októberében szakértői vizsgálatot tartottak. Az akkor felfedett szakmai hiányosságokat pótoltuk.

- A könyvtárhasználati tájékoztatót javítottuk, stratégiai tervet készítettünk, melyeket a testület jóváhagyott.

- Küldetésnyilatkozatunkat a kért elvárásoknak megfelelően bővítettük.

- Tervszerű állományapasztást végeztünk, melynek jegyzőkönyve jelenleg készül. A selejtezett könyveket megvételre felkínáltuk az érdeklődőknek, melynek bevételét új könyvekre kívánjuk fordítani.

Önkormányzatunk ez év folyamán - a szakmai felügyelet kérésének eleget téve-, módosította az alapító okiratunkat.

Személyi feltételek

A városi könyvtár 2 fővel végzi tevékenységét. A nyár folyamán lehetőséget kaptunk egy diákmunkás napi hat órás foglalkoztatására, továbbá két héten át 3 középiskolás diák töltötte nálunk a kötelező társadalmi munkáját, napi 3 órában.

MUNKASZERVEZÉS-SZABÁLYZATOK

Januárban elkészült a 2016. évi beszámoló, a 2017. évi munkaterv, februárban a 2016. évi statisztika.

Áprilisban az intézmény költségvetése alapján kialakítottuk a beszerzéseket és az éves rendezvénytervünket.

A művelődési ház rendezvényeiben besegítünk (Körösladányi Napok, gyermeknap, főzőverseny, disznótoros, karácsonyi rendezvények, stb.)

A könyvtár rendezvényei, foglalkozásai jó alkalmak arra, hogy az érdeklődés középpontjába állítsuk a könyvtárat.

Rendezvényeink:

- Író-olvasó találkozók (összel Bauer Barbara író, ez év júniusban Fajó Ádám sárréti költő).

Idén is csatlakozunk az Országos Könyvtári Napok rendezvényeihez. Október 2-8- között naponta különböző programokkal igyekeztünk minden korosztályt bevonni a programokba. A visszajelzések alapján a rendezvénysorozat sikeres volt.

Hagyományos rendezvényünk a Csudajó Játsház, melyet az iskolai szünetekhez igazodva tartunk meg.

Érdekeltségnövelő pályázaton 260.869,- Ft támogatást nyertünk.

GYŰJTEMÉNYSZERVEZÉS, GONDOZÁS – ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS

A könyv a fő - és alapidokumentuma a könyvtár gyűjtési tevékenységének.

Érdeklődés is erre van inkább.

Alapfeladat

A városi könyvtár a lakosság teljes körének rendelkezésére áll. Ezért olyan gyűjteményt kell folyamatosan építenünk, amely a város összességét képes kiszolgálni a tudás, a tanulás, a szellemi-lelki épülés és a szórakozás terén.

A tárgyévben vásárolt dokumentum:

Költségvetési előirányzatból:	240 db könyv	649.582.- Ft értékben
Érdekeltségnövelő támogatásból:	25 db könyv	68.264.-Ft értékben
Összesen:	265 db	717.846- Ft

A tárgyévben ajándékként kapott dokumentum:

Kulturális Minisztériumtól:	3 db könyv	7.100.- Ft értékben
-----------------------------	------------	---------------------

Nemzeti Könyvtár sorozat:

A Nemzeti Könyvtár a magyar írott kultúra legjavát gyűjti egységes sorozatba. A válogatás első szempontja az olvasmányosság, a második a sokszínűség, a harmadik pedig a nemzeti önbecsülésünk erősítése, mindez a tartalomhoz illő kivitelben. A Nemzeti Könyvtár keretén belül kapott dokumentum: 24 db könyv 60.000.-Ft értékben

Márai program:

A Márai-program célja a nemzeti kultúrkinccs megőrzése, a hazai és a határon túli magyar kiadók által megjelentetett, értéket képviselő könyvek eljuttatása minél több olvasóhoz. Az olvasáskultúra fejlesztése, a kortárs magyar szerzők támogatása és megismertetése.

A Márai-program V. fordulójában ismét részt veszünk, és 240.000,- Ft-ért válogathatunk a felkínált könyvekből.

2017. szeptember 30-ig a könyvtár állománya 292 db könyvvel, 784.946,- Ft értékben gyarapodott.

Tárgyévben vásárolt folyóiratok éves előfizetéssel:

Napilapok:	3 db (Békés Megyei Hírlap, Magyar Nemzet, Magyar Idők)
Hetilapok:	2 db (Story, Nők Lapja,)
<u>havilapok:</u>	<u>1 db (Praktika)</u>
összesen:	6 db

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával időközönként különböző folyóiratokat kapunk.

Könyvtárunk állománya (2016. december 31-i adat):

- könyv:	15.289 db
- időszaki:	132 db
- videó:	137 db
- hangzó:	723 db
<u>- egyéb:</u>	<u>72 db</u>
összesen:	16.353 db 21.251.343.- Ft értékben.

Ez évben tervszerű állományapasztást végeztünk. Elsősorban az elavult, rossz állapotú könyveket és a már használaton kívüli bakelitlemezeket selejteztük ki. Erre a könyvtár helyszüke miatt volt szükség. Raktározási lehetőségünk

minimális, és nagyon sok volt a legalább már 20 éve nem forgatott dokumentum. *(A pontos darabszámot a jelenleg folyó feldolgozást követően tudjuk megállapítani, az előzőleg leírt állomány darabszámában ezért nem érzékelhető még a csökkenés.)*

Az egy lakosra jutó dokumentumvásárlás összege (2017-ben) 153,- Ft.

A VÁROSI KÖNYVTÁR GYŰJTEMÉNYÉRE- A KÖNYVTÁRI RENDSZERRE ALAPOZOTT SZOLGÁLTATÁSOK OLVASÓ- ÉS TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLAT
(2017. szeptember 30-i adatok:)

- Beiratkozott olvasók száma: 250 fő. *(Ebből 14 éven aluli 120 fő.)*
- Látogatók száma: 4.789 fő. *(Ebből 14 éven aluli 1.375 fő.)*
- Kölcsönzők száma: 1.977 fő. *(Ebből 14 éven aluli 625 fő.)*
- Kölcsönzött dokumentumok száma: 5.921 db *(Ebből 14 éven aluli 1.397 db.)*
- Helyben használt dokumentum: 6.360 db *(Ebből 14 éven aluliak által: 1.513 db)*

Az olvasók által feltett referens kérdések:

Személyesen összesen 240 alkalommal fordultak olvasóink segítségért a könyvtárosokhoz.

A távhasználat útján érkezett referens kérdés 59 volt.

A 2016. szeptember 30-i adatokhoz viszonyítva növekedés tapasztalható a beiratkozottak számában, de csökkenés mutatkozik a 14 év alatti használók látogatottságában.

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS

2017. szeptember 30-ig 5 könyvtárközi kérést küldtünk más könyvtáraknak. Ebből teljesített: 4db

Egyre kevesebben veszik igénybe a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségét, melynek oka a dráguló postadíjak.

HELYISMERETEI ANYAGOK

Továbbra is kutatjuk és gyűjtjük a településünkkel kapcsolatos írásos anyagokat. A Békés Megyei Hírlapban megjelent cikkeket fénymásoljuk, és dossziéban gyűjtjük. A lakosságtól sok anyagot kapunk, amit igyekszünk rendszerezni. A helytörténettel kapcsolatos könyveket, szórólapokat, kiadványokat megrendeljük. A köteles példányokat a Békés Megyei Könyvtárnak eljuttatjuk.

INTERNETES SZOLGÁLTATÁS

Sajnos még mindig hiányosságunk van ezen a téren, a megfelelő technikai felszereltség miatt.

RENDEZVÉNYEK

Könyvtárunk hangulatos olvasóterme ideális rendezvények megtartására.

A saját rendezvényeken túl helyet biztosítunk mások által szervezett programoknak is. Könyvtárunk csoportokat is fogad könyvtárismereti órákra, szabadidő eltöltésére.

Óvodai csoport látogatása: 1 alkalommal 20 fő gyermek, iskola által szervezett rendezvény 3 alkalom 134 fő gyermek, 114 fő felnőtt vett részt.

Író-olvasó találkozó: 2 alkalommal 38 fő.

Csudajó játszóház: 12 alkalom 148 fő gyermek és 26 fő felnőtt. (A résztvevők a rendezvényt alkalmanként és személyenként 500,-Ft anyagköltséggel támogatták.)

Egyéb rendezvények: 12 alkalom 86 fő.

A rendezvényeken összesen szeptember 30-ig: 29 alkalommal 570-en vettek részt

Körösladányi Helytörténeti Gyűjtemények Háza

A Körösladányi Helytörténeti Gyűjtemények Háza (későbbiekben: *gyűjtemény*) 2003. július 4-én, a Körösladányi Napok keretében nyitotta meg kapuját. Immár közel másfél évtizedes tevékenységét az önkormányzat határozatának messzemenő betartásával végezte:

1. A már meglévő, helytörténeti szempontból fontos anyagok folyamatos karbantartása, megőrzése, gyarapítása, nyilvántartása.
2. A gyűjtemény tudományos feldolgozása és publikálása, kiállításokon és más módon történő bemutatása.
3. Hatékony propaganda folytatása annak érdekében, hogy a lakosság széles köre és más érdeklődők megismerhessék a település történelmének részét képező gyűjteményi anyagot.

1. A gyűjteményi anyag nyilvántartása, gyarapítása és megőrzése

1/a Nyilvántartás és gyarapítás

A gyűjteményi anyag alapjait az 1985-ben, Végh Mihály által létrehívott kiállítóhelyen bemutatott tárgyak jelentették. Ez az anyag a jelenlegi kiállítási tárgyak töredékét jelentették. Ezeket első lépésben – még a kiállítóterem berendezése előtt – nyilvántartásba vettük. Eszerint az alapállomány 428 darabból állt. A gyűjtemény megnyitásakor azonban már ennek majd kétszerese volt látható az időközben történt nagyszabású gyűjtőmunkának, nem utolsósorban az önzetlen felajánlásoknak köszönhetően. Természetesen a gyűjtés továbbra is folyamatos, aminek köszönhetően a számuk mára megtöbbszöröződött: 3456 darabot számlál.

A tetemes növekedés és a kiállítóterem véges volta eredményezte azt, hogy a helyi értékek egy része kizárólag csak az időszakos kiállítások alkalmával tekinthetők meg (mint pl. „Azok a '60-as és '70-es évek” című nosztalgia kiállítás). A gyarapodás egyben új problémával is együtt járt, ugyanis meg kell küzdeni az egyre fokozódó raktározási gondokkal is. Ezzel ugyan sikerült többé-kevésbé megbirkózni, de a végleges, szakszerű megoldás még várat magára. A gyűjtemény *tárgyi anyagának* értékét érzékelteti, hogy pl. négy éve forgattak a gyűjteményben filmet a Magyar Nemzeti Múzeum akkori főigazgatója, Csorba László vezetésével és közreműködésével. Továbbá, hogy az együttműködés jegyében több alkalommal kölcsönöztünk kiállítási anyagot más múzeumoknak, Emellett kihelyezett kiállításokat is rendeztünk (pl. nem a

békéscsabai Munkácsy Mihály Emlékház, Harruckern Közoktatási Intézmény vagy éppen a gyomaendrői Omart Kulturális Központ stb.).

A helytörténeti anyag számbeli gyarapodása másrészt azt is eredményezte, hogy megszülethetett a gyűjteményen belüli *képarchívum*, amely a mintegy hatszáz festményen, rajzon túl Körösladánnyal kapcsolatos régi fotókat is magába foglal. Utóbbiak alkalmasak a XIX. vége, XX. század néprajzi anyagának vizsgálatára éppúgy, mint történelmi dokumentumként. Ezek száma több mint félezer, ami vagy eredeti, vagy digitalizált formában áll a rendelkezésünkre. Emellett még megtalálható 168 helyi vonatkozású, az 1920-as, 30-as és 40-es évekből származó üvegnegatív is, amelyeknek „átfordítása” részben már megtörtént, aminek feldolgozását a lehetőségek, illetve szükségletek alapján folyamatos.

Újdonságként létesült a *térképtár* is, amelynek eredeti, zömében digitalizált formában őrzött, továbbá újonnan szerkesztett anyagain keresztül adatolhatóan követhető végig a város története. A számuk immár a másfélszázhoz közelít, azonban a kutatómunka eredményei alapján szükségessé vált azok pontosítása miatti átdolgozása.

A fentieket egészíti ki a *hang- és filmarchívum*, amely szintén a település történetét és eseményeit örökíti meg, melyek között több, ma már nem élő személyről őrzünk hang- és filmanyagot. Ezek sokrétűségét mutatja, hogy köztük olyanok is találhatóak, mint pl. a körösladányi népi tánc sajátosságait megörökítő felvétel is.

Ugyancsak új szint jelent az *irattár* kialakítása, folyamatos gyarapítása. Ebben korabeli iratok, újságok eredeti példányai, valamint másolatai találhatóak meg, továbbá itt kaptak helyet Körösladány történetével kapcsolatos különféle följegyzések, illetve általam készített, nyomtatásban még meg nem jelent tanulmányok is (mint pl. Körösladány 1848/49-es történetének dokumentumokkal alátámasztott múltja, vagy éppen a tévesztés 1970-es évekig terjedő időszaka is.) A számuk meghaladja a százat.

Az ismertetetteket egészíti ki a *régészeti anyag*. A helyben gyűjtött tárgyak legrégebb darabjai 7000 éves múltra, míg a későbbiek a honfoglalás idejéig, sőt a későbbi évszázadokig tekintenek vissza. A gyarapodást jelzi, hogy mintegy félezer hasznosítható tárgy áll a rendelkezésünkre, kiegészítve és láthatóvá téve az iskolai történelmi oktatást. Emellett mintegy hasonló mennyiségben található olyan edénytöredékek, amelyek *múzeumpedagógiai* foglalkozások számára is hasznosíthatók.

A főnt említett tárgyak természetesen szerepelnek a *nyilvántartás*ban. Ezek egy részét már sikerült számítógépre is vinni, amelyen nemcsak a tárgyak leírása, hanem a fényképeik is láthatók.

1/b Konzerválás, restaurálás

A gyűjteménybe került bárminemű anyag állagmegóvása, konzerválása nagy odafigyelést jelent, de elmondható, a lehetőségek szintjén megoldott.

Annak ellenére, hogy ezek a teendők egy személyre korlátozódnak, miközben meglehetősen munkaigényes, aprólékos munkát vesz igénybe. Azonban az is elmondható, hogy a gyűjtemény közel másfél évtizedes fennállása alatt olyan kapcsolatrendszer tudott kialakítani, hogy pl. a 349 darabból álló régészeti anyagot sikerült díjmentesen restauráltatni a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum szakembereivel.

A fentieket tovább gyarapítja az eredetileg ideiglenesre tervezett, mára azonban állandó kiállítássá vált, Békés megyében csak Gyulán és Szarvason látható *rádiótörténeti kiállítás* létrehozása. Mintegy hároméves beszélgetés-egyeztetés után sikerült megszerezni Török Ferenc 33 darabos rádiógyűjteményét a térítésmentes följánlásának köszönhetően. További adományozás folytán immár 36 működőképes készülékből álló gyűjtemény, ami – végigkövetve a magyar rádiógyártás világszínvonalon állt múltját – párját ritkítja. A gyűjteményünkben – eltérően a más helyeken találhatóaktól – még rövid ismertető is olvasható minden egyes készülékről, oly formában, hogy azokból még az is kiderül: miért is állt egykor a magyar rádiógyártás világszínvonalon, amikor is a két világháború közötti időszakban voltak olyan esztendő, amikor a világon eladott rádiók egynegyede magyar volt.

A karbantartás kapcsán jegyezhető meg, hogy mivel minden esetben működőképes eszközről beszélhetünk – köztük egy 110 éves, 1907-ben gyártott gramofonnal –, a rádiók földeléssel és elektromos elérhetőséggel rendelkeznek, amit az érdeklődő akár ki is próbálhat.

2. Kiállítások, tudományos feldolgozások, ismeretterjesztés

2/a Kiállítások

A 2003-as kezdetkor öt kiállító terem került berendezésre. Oly formában, hogy három teremben került bemutatásra *Körösladány néprajza*, mellyel a mezőgazdaságán, az egykori lakosok életkörülményein és a helyi iparosság eszközein keresztül ismerkedhetnek meg a látogatók. Bár állandó kiállításról van szó, a folyamatos gyűjtésnek köszönhetően tovább bővül, olykor cserélődik az anyaga.

Két terem viszont az *időszakos kiállítások* számára lett fenntartva. Ez sajnos mára egy helyiségre zsugorodott a felbecsülhetetlen értékű rádiótörténeti kiállítás miatt. Általában évente két bemutatóra is sor kerül, de volt olyan esztendő, amikor három, sőt négy kiállítás váltotta egymást. Természetesen adódott olyan is, hogy az nem a gyűjteményben, hanem külső helyszínen került megrendezésre. A megnyitás óta összesen 38 időszakos kiállítás volt látható. Ez a megoldás érzékelhetően növeli a látogatottságot, hisz nem mindig ugyanazzal, hanem újabb és újabb kiállításokkal ismerkedhettek és ismerkedhetnek meg az érdeklődők, amiről a vendégkönyvi bejegyzések is elismerően számolnak be.

A néprajzi anyag fontosságát a távolabbról érkezők mellett a helyi általános iskolások képzése is indokolja. A néprajzi alapismeretekkel foglalkozó tantárgyi követelményeket a gyűjteményben interaktív módon egészíthetik ki. Túl azon, hogy a tankönyvi ábrákat itt élőben láthatják, azokat kézbe is vehetik, még a

működésükkel is megismerkedhetnek (tiloló, gereben, rokka, motolla, csévélő stb.). Ugyanígy megismerkedhetnek különféle háztartási eljárásokkal (mosás, vasalás, kenyérsütés stb.), illetve iparos szerszámokkal, azok használatával. Ezek mellett megtanulták, sőt ki is próbálták az „újrapapír” készítésének a módját is. Az ismeretek elsajátítása után pedig ugyancsak a gyűjteményben zajlik le a feleltetés. Mindez pedig nagymértékben járul hozzá, hogy már ifjúkorban megbarátkozzanak a múzeumok légkörével, ahová a későbbiekben már szabadabban, otthonosabban térhetnek vissza.

Általában évfordulókhöz kötődően kerülnek megrendezésre az időszakos kiállítások. Idén a reformáció 500., illetve a körösladányi zsinat 465. éve előtt tiszteleghetünk. A szokásos módon képi és tárgyi anyagok felvonultatásával.

2/b Tudományos feldolgozás, ismertetés

A kiállítások megrendezését minden esetben főleg levéltári, esetleg más jellegű *kutatások* előzik meg. Ez egyben abból a szempontból is kedvező, hogy a gyűjtemény működése óta eltelt meglehetősen hosszú időszak alatt jelentős mennyiségű anyagot sikerült összegyűjteni, aminek alapján Körösladány kellőképpen még fel nem tárt múltjával is megismerkedhettek. Ezzel egyúttal mód adódik arra is, hogy a település múltját alaposabb, sokkal részletesebb, egyben színesebb kiadványban lehessen bemutatni, mely munka, egy Körösladányról szóló monográfia már készülöben van.

Fontos szempont a kellően nem ismert helyi történeti események publikálása, megismertetése. Olykor pedig szükségessé válik a korábbi téves nézetek pontosítása. Ez utóbbi sajnos abból fakad, hogy számos helytörténettel foglalkozó személy, olykor civil szervezet sem végez alapos feltáró munkát, csupán az eddigi, sokszor felszínes kiadványok alapján, minden alapot, forrást nélkülözve próbál „történelmet írni”.

Így a gyűjtemény célja, hogy többek között a Körösladányi Hírmondóban jelenjenek meg rövidebb ismertető, tanulmányok a célirányos forráskutatás eredménye jegyében. Így pl. – a teljesség igénye nélkül – a Nadányiak várkastélyáról, illetve a báró Wenckheim- vagy a gróf Csáky-kastélyról írottakat használta fel forrásként dr. Virág Zsolt a Békés megyei kastélyokat taglaló művében. Emellett a kutatásaim érdekesebb részleteiből is jelentettem meg cikket a helyi lapban. Csak a legutóbbiakat említve, pl. a már szinte feledésbe merült Fás 1946-os hovatartozásáról szóló népszavazásról, avagy a báró Wenckheim Béla építette vadászkastély, az abban éltek sorsának tragikus végéről szóló eseményről, illetve a világhírű avantgárd művész, Moholy-Nagy László körösladányi gyökereiről, avagy a Nadányi család hányatott sorsáról olvashattak eddig az érdeklődők.

Mindezek mellett természetesen más lapokban, folyóiratokban is megjelentettem cikkeket, amelyek a gyűjteményi kutatómunka eredményességét, nem utolsósorban Körösladány múltját volt hivatott öregbíteni. Így jelent meg a (pl. Tüköry Lajosról, dr. Asztalos Miklósról szóló) korábbi ismertetőm után a közelmúltban, a Honismeret című országos történeti

folyóiratban egy Körösladány korai történetét is taglaló, a téves nézeteket valós alapokra helyező, forráskritikán alapuló tanulmányom.

Meg kell egyben jegyezni, hogy a fenti cél érdekében tizennyolc alkalommal foglalkozott – Körösladány hírnevét is öregbítve – a gyűjteménnyel a Békés Megyei Hírlap a majd másfél évtized alatt. A publikációk mellett pedig több alkalommal kértek föl előadások tartására (Szeghalom, Vésztő, Békéscsaba, Gyula, Berettyóújfalu, Budapest, Élesd, Gyomaendrőd stb.). Volt, ahol többször is megfordultam, s ahol minden esetben Körösladánnyal, a gyűjteménnyel kapcsolatban ejtettem szót. Mindezek mellett több országos kiadványhoz szolgáltatam Körösladánnyal kapcsolatos forrásanyagot, melyekben a származási hely mellett a közlő is fel lett tüntetve a munkatársak között (pl. Erzsébet királyné emlékezete képeslapokon. – Gödöllő, 2007; Katolikusok Debrecenben. 1715-1215. – Békés megye kastélyai. – 2015.; Debrecen, 2015.; Aranysarkantyús vitézek. 1916. – Budapest, 2016.)

3. Népszerűsítés, együttműködés

A fentebbiek alapján bizonyos mértékig érzékelhető, hogy sikeres az a tevékenység, amit a gyűjtemény végez, annak népszerűsítése érdekében. Biztonsággal jelenthető ki, hogy a gyűjtemény mind szélesebb körben vált ismertté a helyi lakosság körében is. Ez részben köszönhető a már iskoláskorban megkezdett foglalkoztatásoknak éppúgy, mint a gyerekek által készített alkotásokból nyílt kiállításoknak. Egyrészt ez is hozzájárul ahhoz, hogy mind több szülő és felnőtt látogatja meg a gyűjteményt. Másrészt viszont az is leszűrhető, hogy sokak viszont különböző megfontolások alapján térnek be a gyűjteménybe. Ez részben a pusztán kíváncsiságon túl a nosztalgiára, ismeretek gyűjtésére, nemritkán azok átadásra, nem ritkán kutatómunkára vezethető vissza.

Mindezt nemcsak a vendégkönyvi bejegyzések támasztják alá, hanem ezt a jelzi a felajánlások mindmáig nem apadó száma is. Miután pedig a tárgyak mellett szerepel az adományozó neve, ez arra ösztönzi az embereket, hogy azokat büszkén megmutassa a rokonainak, ismerőseinek. Abban a gyűjteményben, amely családi, illetve csoportos látogatás esetén a hétvégén is megtekinthető előzetes bejelentkezés alapján. Elmondható egyben az is, hogy a Körösladányba érkezők számára a gyűjtemény egy olyan helyé vált, amit érdemes megtekinteni.

A Körös-Sárréti Tourinform, bár próbálja a helyét megtalálni a kistérségben, a befektetett (nemritkán pontatlan kiadványokat sem nélkülöző) energiája mindmáig nem képes hathatós segítséget felmutatni. Így nem maradt más, mint fölvenni a különféle kirándulásszervezőkkel, civil csoportokkal a kapcsolatot, aminek köszönhetően az ország más részeiből főként Gyulára utazók tartanak Körösladányban pihenőt, ami a gyűjtemény megtekintésével jár együtt. Mindez pedig a látogatottság folyamatosságához is hozzájárul. A kedvező visszhangok híre pedig mások számára is fölkelte az érdeklődést. Így a gyűjtemény látogatottsága még mindig folytonos.

A kiállítások megrendezéséhez, a színvonal, a látványosság emeléséhez elengedhetetlen más társintézménnyel való kapcsolattartásra. Ez kezdetben a környező településeken, Dévaványán és Szeghalmon lévőkre korlátozódott. A helyi kutatómunka, az azon alapuló kiállítások szervezése azonban szélesebb körű kapcsolatrendszer kiépülését eredményezte. Békéscsaba, Gyula, Gyomaendrőd után tovább szélesedett a kör, kiterjedve többek között a Magyar Nemzeti Múzeumra, a Terror Házára, a Hadtörténeti Intézet és Múzeumra, a szegedi Móra Ferenc Múzeumra, vagy éppen a Gödöllő Királyi Kastélymúzeumra, illetve a békési Jantyik Mátyás Múzeumra. Ez a személyes kapcsolattartáson is alapuló együttműködés a kiállítandó anyagok ingyenes kölcsönzési lehetőségén túl az egymás közötti forráscserét is lehetővé teszi. Éppen úgy, mint a nemzeti levéltárak: a Békés, Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok megyei, a felekezeti: pl. a sárospataki református, vagy a debrecenyi régyházi római katolikus levéltárak esetében.

A közös kapcsolattartást nagymértékben megkönnyíti, hogy a kezdetben kiállítóhelyként megnyíló Körösladányi Helytörténeti Gyűjtemények Házát az eddig végzett kutatótevékenységének köszönhetően immár muzeális intézményként tartják számon. Ez a rangbeli emelkedés a gyűjtemény esetében a legmagasabb szint. (A múzeummá váláshoz ugyanis nem elegendő azt „egyszemélyes vállalkozásként” működtetni, hanem többek között régészekre és restaurátorokra, múzeumpedagógusokra is szükség lenne.)

(Kazinczy István)

Körösladányi ÁMK Dr. Asztalos Miklós Művelődési Ház

A körösladányi Dr. Asztalos Miklós Művelődési Ház továbbra is a helyi közélet egyik komplex színtere, amely a település lakóinak műveltségi művelődési igényeit szolgálja. A művelődési házzal kapcsolatos elvárás, hogy biztosítsa a lakosság szabadidejének hasznos eltöltését, kulturált szórakozást nyújtson minden korosztály számára.

Munkánkat az önkormányzat által elfogadott éves rendezvényterv alapján végezzük. Kezdeményezzük és segítjük minden olyan rendezvény, esemény, találkozó szervezését és lebonyolítását, amely találkozik a település lakosainak igényeivel.

A legkülönbözőbb céllal alakult helyi és térségi civil szervezetek, egyházak, pártok, érdekvédelmi szervezetek, vállalatok, vállalkozók, intézmények (*óvoda, iskola, szociális otthon*) rendezvényeinek előkészítését és lebonyolítását is segítjük. (*Suli-farsang, társastánc-, színjátszó- és zongora bemutatók, Sárrét Kis Nyelvésze, Sárrét Kis Matematikusa, Sárrét Kis Történésze, Sárrét Kis Természettudósa vetélkedők, pályaválasztási szülői értekezlet, stb.*)

Szervezünk, segítjük vagy helyet biztosítunk a legkülönbözőbb tanfolyamoknak (*KRESZ-tanfolyamok, kiállítások, vásárok, bemutatók, családi rendezvények, egészségügyi előadások, korábban jogafoglalkozások, jelenleg gerinctorna,*

továbbá véradás, hallásvizsgálat, horgász-közgyűlés, méhészgyűlés, a városszépítők batyus bálja, gitároktatás, bababörze, karácsonyi vásár, adventi rendezvények stb.))

Szervezzük és lebonyolítjuk a különböző városi szintű ünnepeket, eseményeket *(március 15., október 23., halottak napi megemlékezés.)*

Számos együttműködő szervezet és magánszemély segítségével intézményünk szervezi az idén 22 alkalommal megrendezett Körösladányi Napokat, a Sárréti Népi Ételek Főzőversenyét, a Ladányi Karácsonyt, segítjük a Ladányi Disznótoros szervezését, megrendezését.

A településünk lakóival való szélesebb kapcsolattartás és ápolás, továbbá a saját bevétel növelése érdekében a Szuperinfó és a Nadány Tévé hirdetésfelvételeivel bővítettük szolgáltatásainkat.

Helyet biztosítunk és segítjük a Fülemüle Népdalkör, a Körösladányi Őszikék Nyugdíjas Klub, a Körösnadányi Nadányi Társaság munkáját. Kölsönösen sikeresnek érezzük kapcsolatunkat a Tüköry Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával. Az iskola legkülönbözőbb rendezvényeinek, ünnepeinek, ünnepélyeinek helyet adunk és azok lebonyolítását segítjük. Az alapfokú művészeti egyes csoportjainak foglalkozásaihoz, valamint a több művészeti ág félévi és év végi vizsgabemutatóihoz helyet biztosítunk.

Korábban az óvodások és iskolások részére évenként 2-3 alkalommal gyermekszínházi előadásokat szerveztünk, de a gyerekek színházbérletet váltottak a Jókai Színházba, így a helyi gyermekszínházi előadások esetlegessé váltak.

Sikeresnek bizonyult az előző évadban a budapesti Körúti Színház által megtartott 3 előadásból álló bérletsorozat. A 2017/18-as évadban újabb 3 előadásból álló bérletet hirdettünk.

Jónak és eredményesnek tartom kapcsolatunkat településünk vezetésével, társintézményeivel, munkahelyeinek vezetőivel, továbbá a civil szervezetekkel, pártokkal, egyházakkal.

2004-től az intézmény vezetője a Körösladányi Hírmondó felelős szerkesztője.

A művelődési ház épület-felújítását követően további fejlesztési tervek is készültek a nagyterem további felújítására. Ennek részeként az akusztika javításáért a fali hangterelő felszerelése megtörtént, továbbá új színpadi lámpatesteket szereltettünk fel és a színpad padozata is - rétegelt lemez burkolással - megújult. A művelődési ház technikai felszereltsége is javult, azonban szükséges lenne annak részbeni cseréjére és további bővítésére. *(Stúdió kialakítása, hangleadó rendszer, kamerahálózat fejlesztése.)*

A Körösladányi Általános Művelődési Központ az Emberi Erőforrások Minisztérium által kiírt közművelődési érdekeltésgnővelő pályázatára nyújtott be pályázatot. Az igényelt támogatás összege 4.575.600,- Ft volt, a saját erő 508.400,-Ft. Ebből szeretnénk volna megvalósítani a művelődési ház nagyterem

parkettájának felújítását, egy tároló-helyiség kialakítását, továbbá laptop, fénymásoló gép, és összecsukható asztalok vásárlását.

A pályázaton nyert 197.000,-Ft, és Körösladány Város Önkormányzata által biztosított 508.400,-Ft önrészből 25 db összecsukható LifeTime asztalt, valamint 1 db HP laptopot vásároltunk.

Tisztelt Képviselő testület!

A Körösladányi Általános Művelődési Központ tevékenységéről ennyiben kívántam tájékoztatni a Képviselő Testületet, egyben szeretném megköszönni a testület tagjainak az intézmény feltételrendszere kialakításához és azok tevékenységéhez nyújtott messzemenő támogatásukat.

Kérem, hogy észrevételeikkel, javaslataikkal segítsék munkánkat!

Körösladány 2017. október 13.

/:Sipos Imre:/
igazgató